

УДК 636.4.084:682.62

Дудаш А.В., к.б.н. ©

Кириленко Л.Ю., Легеза А.Г., магістри ветеринарної медицини, викладачі
НУБіП України «Мукачівський аграрний коледж».

Цмур Ю.Ю., кандидат хімічних наук, доцент
Ужгородського національного університету.

ЛІГНІТОГУМОПРЕПАРАТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУРЕЙ-НЕСУЧОК

Висвітлено результати наукових досліджень з питань використання у годівлі курей-несучок лігнітогумопрепаратів та їх впливу на здоров'я, продуктивність і деякі показники біохімічного складу яєць.

В результаті проведених досліджень встановлено позитивний вплив препарату на несучість курей, вагу яєць та вміст у них каротиноїдів і деяких вітамінів. Здоров'я курей під впливом досліджуваного препарату не погіршується.

Гумінові препарати, виготовлені з молодого бурого вугілля Королівського родовища, що на Закарпатті, сприяють зростанню несучості курей та ваги яєць, в яких збільшується вміст каротиноїдів і вітаміну В₂. Саме тому ці препарати можуть з успіхом бути використані у годівлі курей-несучок у дозі 20 мг діючої речовини на 1 кг живої маси.

Досліджуваний препарат негативно не впливає на здоров'я курей. Він скорочує на 10 днів пік яйцекладки та забезпечує її рівномірність.

Ключові слова: кури-несучки, яйця та їх вага, лігнітогумопрепарати, гумати.

УДК 636.4.084:682.62

Дудаш А.В., к.б.н.

Кириленко Л.Ю., Легеза А.Г., магістри ветеринарної медицини,
преподаватели «Мукачевский аграрный колледж».

Цмур Ю.Ю., кандидат химических наук, доцент
Ужгородского национального университета.

ЛИГНИТОГУМОПРЕПАРАТЫ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ КУР-НЕСУШЕК

Рассмотрены вопросы целесообразности использования в кормлении курей лигнитогумопрепарата, их влияние на несучесть, вес яиц некоторые их биохимические показатели.

Гуминовые препараты, используемые в кормлении кур-несушек в дозе 20 мг действующего вещества на 1 кг живого веса, увеличивают несучесть на 12,6 – 13,5%, а вес яиц, соответственно в первом и втором опыте на 2,2 -2,3 г.

Также в яйцах, полученных от опытных групп, увеличивается содержание каротиноидов и витамина В₂.

Лигнитогумопрепараты, гуматы, куры-несушки, яйца, вес яиц, каротиноиды, витамин В₂.

Ключевые слова: куры-несушки, яйца и их вес, лигнитогумопрепараты, гуматы.

Dudash A., PhD, Kirilenko L., Legeza A, master of veterinary medicine faculty
"Mukachevo Agricultural College."
Tsmur Yu, PhD, Associate Professor
Uzhgorod National University.

LIHNITOHUMOPREPARATY AND THEIR IMPACT ON PERFORMANCE HENS

Questions about goal-directed using of lignstohumo preparation in hens feeding its influence on eggs laying, their weight, some of their biochemical exponents have been examined.

Humyne preparations used in feeding hens in dose of 20 mg of this substance for 1 kg of alive weight increase eggs laying en 12,6-13,5% and the weight of eggs accordingly in the first and second experiment on 2,2-2,3 gr.

Contents of carotinoids and vitamin B₂ increases in ehha, obtained from experimental groups.

Zignitogumo preparations, humates, hens, eggs, the weight of eggs, carotinoids, vitamin B₂.

Key words: Laying hens, eggs and their weight lihnitohumopreparaty, humates.

В умовах підвищеного попиту на екологічно чисті продукти виникає необхідність заборони або обмеження у використанні антибіотиків, гормональних препаратів та інших стимуляторів продуктивності тварин і птиці. У зв'язку з цим активізовано пошук нових альтернативних підходів до підвищення їх продуктивності за рахунок різних за походженням добавок до корму. Такі вимоги можуть задовольнити препарати, виготовлені з молодого бурого вугілля (лігнітів) під назвою лігнітогумопрепарати.

Гумати належать до біологічних стимуляторів і можуть бути рекомендовані як кормова добавка для підвищення продуктивності та загальної неспецифічної резистентності молодняку тварин і птиці. Вони активізують гемопоез, збільшують у крові вміст білка та підвищують бактерицидну активність крові тощо (1, 2, 3, 4).

Гумінові препарати виготовляються вченими Ужгородського національного університету з бурого вугілля (лігнітів), запасами якого багате Закарпаття. Основними компонентами гуматів є гумінові та фульвокислоти, гуміни тощо (5).

Матеріал і методи дослідження. Для досліді використовували курей – несучок породи Мастер (французька селекція). Таку ж породу використали і в

попередньому досліді (6). Обидва досліді проводили на курях шестимісячного віку в умовах вигульного утримання. У досліді було сформовано дві групи курей - контрольну і дослідну по 10 голів у кожній.

Раціон для курей складався з пшениці (37,5%), ячменю (37,0), кукурудзи (10%), соняшникової макухи (8,0%) і мінеральних добавок (7,5%). У 100 г зерноsumіші містилося близько 14% сирого протеїну та 260 ккал енергії. До корму курей дослідної групи в якості кормової добавки вводили лігнітогумопрепарат «ГЦДП» у дозі 20 мл діючої речовини на 1 кг живої маси курей.

Результати досліджень. Гумінові препарати у дорослої птиці підвищують несучість, вагу яєць і покращують їх інкубацію. Так, у першому досліді зростали несучість курей та вага яєць, що показано в таблиці 1.

Таблиця 1

Несучість та вага яєць піддослідних курей

Група курей	Несучість, %	Вага яєць, г
Контрольна	100,0	50,9
Дослідна	112,6	53,2
Різниця	+12,6	+2,3

Слід додати, що і в другому експерименті одержано подібні результати, показані у таблиці 2.

Таблиця 2

Група курей	Несучість, %	Вага яєць, г
Контрольна	100,0	50,6
Дослідна	113,65	52,8
Різниця	+13,5	+2,2

Причиною зростання вищеназваних показників, очевидно, є поліпшення інтенсивності обмінних процесів у досліджуваних курей під впливом лігнітогумопрепарату.

Варто наголосити, що пік яйцекладки та її рівномірність були кращими у курей дослідної групи.

У Закарпатській регіональній державній лабораторії ветмедицини було проведено біохімічне дослідження яєць, результати якого подано у таблиці 3.

Таблиця 3

Результати біохімічного дослідження яєць

Група курей	Каротиноїди, мкг/кг	Вітамін В ₂ у жовтку яєць, мкг/кг	Вітамін В ₂ у білку яєць, мкг/кг
Контрольна	20,86	4,03	2,18
Дослідна	81,66	5,76	4,07
Різниця	+60,80	+0,41	+1,89

Отримані результати свідчать про те, що досліджувані препарати позитивно впливають на вміст у яйцях каротиноїдів та вітаміну В₂. Це, очевидно, у певній мірі зумовлено тим, що спеціальними дослідженнями

вчених Ужгородського національного університету в лігнітах виявлено високий вміст каритиноїдів (5).

Проведені нами раніше дослідження дали змогу встановити також стимулюючий вплив лігнітогумопрепаратів на ріст, розвиток і здоров'я поросят, телят, кролів і курчат (7-10).

Таким чином, згодовування тваринам лігнітогумопрепаратів, в тому числі і курям, сприяло зростанню їхньої продуктивності. Це свідчить про те, що перебіг обмінних процесів в їх організмі значно покращується, а тому поліпшується й продуктивність курей.

Висновки:

1. Гумінові препарати, виготовлені з молодого бурого вугілля Королівського родовища, що на Закарпатті, сприяють зростанню несучості курей та ваги яєць, в яких збільшується вміст каротиноїдів і вітаміну В₂. Саме тому ці препарати можуть з успіхом бути використані у годівлі курей-несучок у дозі 20 мг діючої речовини на 1 кг живої маси.

2. Досліджуваний препарат негативно не впливає на здоров'я курей. Він скорочує на 10 днів пік яйцекладки та забезпечує її рівномірність.

Література

1. Демина М.А. Опыт применения физиологически активных гуминовых веществ в птицеводстве /М.А.Демина, Л.Вульф// Гуминовые удобрения. – Труды Днепропетровского с.-х. и – та. 1977. – Т.6. – С.119-125.

2. Влияние гуминовых препаратов на некоторые виды общего обмена птиц /М.И.Лобач и др.// - Тканевая терапия. – Одесса, 1983. – Т.2. - С.178-177.

3. Влияние гуминовых препаратов на яйценосность, некоторые морфологические и биохимические показатели крови индеек /А.С.Чалый и др.// Профилактика незаразных болезней. – Одесса, 1984. – С.46-49.

4. Коренева Ж. Гумат натрію – необхідна кормова добавка при вирощуванні курчат у сучасних екологічних умовах /Ж. Коренева//.– Ветеринарна медицина України. – 1999. - №6. – С.9.

5. Цмур Ю.Ю. Целесообразность использования лигнитов Закарпатья для производства гуминовых удобрений /Ю.Ю.Цмур//. – Обл. науч. - технич. конференция: тезисы доклад. – Ужгород. 1988. – С.33-34.

6. Дудаш А.В. Вплив лігнітогумопрепаратів на яєчну продуктивність курей-несучок /А.В.Дудаш та ін.// – Наук. вісник НУБіП України. - К., 2013. – част. 4 (188). – С. 126-128.

7. Дудаш А.В. Ефективність препаратів лігнітів при відгодівлі свиней / А.В.Дудаш, Ю.Ю.Цмур//– Проблеми АПК Карпат. – Мукачево, 1995. – Вип.3. – С.229-234.

8. Дудаш А.В. Ефективність використання лігнітогумопрепарату ЦГДТ – 19 як кормової добавки при вирощуванні телят. /А.В.Дудаш та ін.// – Вісник Житомирського НАЕУ. – Житомир, 2010. – Вип. 2(27). – С. 114 – 117.

9. Дудаш А.В. Ефективність використання гуматів різного походження в якості стимуляторів росту кролів /А.В.Дудаш та ін.// – Матер. конф. ННУ ВМЯБПТ. – К., 2011. – С.91-93.

10. Дудаш А.В. Ефективність використання лігнітогумопрепаратів у годівлі курчат / А.В. Дудаш та ін.// – Наук. вісник НУБіП України. - К., 2012 - №172. – С.169-172.

Рецензент – д.с.-г.н., проф.,чл.-кор.НААНУ Кирилів Я.І.